

ҚИШЛОҚ ҲАЁТИ

Ўзбекистон
Республикаси
ижтимоий-
иқтисодий
газетаси

1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Qishloq HAYOTI

№ 90 (6.303). Сотувда эркин нархда

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси
Кенгашининг Қарори

**Иккинчи чақириқ Ўзбекистон
Республикаси Олий Мажлисининг
олтинчи сессиясини чақириш тўғрисида**

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Кенгаши
қарор қилади:

Иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси-
нинг олтинчи сессияси 2001 йил 29 август куни Тошкент шаҳри-
да чақирилсин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг
Раиси Э.ХАЛИЛОВ

Тошкент шаҳри,
2001 йил 27 июль

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси олтинчи сес-
сияси муҳокамага қўйидаги масалаларни киритиш
мўлжалланмоқда:

1. Марказий сайлов комиссиясининг айрим сайлов округла-
рида бўлиб ўтган Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси
депутатлари сайловы янвалири тўғрисидаги ахбороти.
2. Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг 2001 йил
биринчи ярим йиллигидаги ижроси тўғрисида.
3. «Жиноий жазоларнинг либераллаштирилиши муносабати
билан Ўзбекистон Республикасининг Жиноят Кодексига ва
Жиноят-процессуал кодексига ўзгаришлар ва қўшимчалар ки-
ритиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳа-
си ҳақида.
4. «Прокуратура тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қо-
нуни (янги таҳрири) лойиҳаси ҳақида (учинчи ўқиш).
5. «Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро
этиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳаси
ҳақида (иккинчи ўқиш).
6. «Биржалар ва биржа фаолияти тўғрисида»ги Ўзбекистон
Республикаси Қонуни (янги таҳрири) лойиҳаси ҳақида.
7. «Қимматли қўғозлар бозорида инвесторларнинг ҳуқуқла-
рини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қо-
нуни лойиҳаси ҳақида.
8. «Маҳсулот тақсимотида оид битимлар тўғрисида»ги Ўзбе-
кистон Республикаси Қонуни лойиҳаси ҳақида (биринчи ўқиш).
9. «Ўзбекистон Республикаси референдуми тўғрисида»ги
Ўзбекистон Республикаси Қонуни (янги таҳрири) лойиҳаси
ҳақида (биринчи ўқиш).
10. «Товар белгилари, хизмат кўрсатиш белгилари ва товар
келиб чиққан жой номлари тўғрисида»ги Ўзбекистон Респу-
бликаси Қонуни лойиҳаси ҳақида.
11. «Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улар-
дан фойдаланиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қо-
нуни лойиҳаси ҳақида.
12. «Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатлари-
га ўзгаришлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги Ўзбеки-
стон Республикаси Қонуни лойиҳаси ҳақида.
13. Халқаро шартномалар ва битимларни ратификация
қилиш тўғрисида.

Ушбу масалалар билан бир қаторда депутатлар муҳо-
камасига Олий Мажлис ваколатига қирадиган бошқа ма-
салаларни ҳам киритиш назарда тутилмоқда.

ФАОЛИЯТ САМАРАДОРЛИГИ ОШДИ

Назорат органлари фаолияти-
ни мувофиқлаштириш бўйича
республика кенгашининг навбат-
даги мажлисида жорий йилнинг
биринчи ярмида республика на-
зорат идоралари томонидан
ўтказилган текширувларни муво-
фиқлаштириш натижалари кўриб
чиқилди. Мажлисини Ўзбекистон
Республикаси Президентининг
Давлат маслаҳатчиси Т.Алимов
бошқарди.

Мажлисида Вазирлар Маҳкамаси-
нинг шу йил 17 июлдаги мажлиси
қарорларини баҳарши, текширувлар-
ни тартибга солиш ва қисқартириш,

назорат идораларининг ҳўжалик
субъектлари, биринчи галда кичик ва
ўрта бизнес вакиллари фаолиятига
ассосиз аралашувига чек қўйишга оид
вазифалар муҳокама этилди. Мазкур
масалалар юзасидан Кенгаш раиси-
нинг ўринбосари - Давлат солиқ қўми-
таси раиси Б.Хўжаев ва Адлия вазири
А.Полвонзода сўзга чиқди.

Таъкидландики, қўрилган чора-тад-
бирлар натижадада ҳисобот даврида
ўтган йилнинг шу даврига нисбатан
текширув ўтказилган ҳўжалик
субъектлари сони 40 фоизга камайди.
Назорат идоралари фаолиятининг са-
марадорлиги ошди, ҳисобот даврида

улар томонидан ўтказилган текширув-
ларнинг учдан икки қисми ҳўжалик
субъектлари ишида камчиликлар ва
қонун бузилиши ҳоллари мавжудлиги-
ни кўрсатди, бу ҳолатлар бўйича 85
миллиард сўм миқдорда молиявий
жазо чоралари қўлланди.

Тадбиркорлик, кичик ва ўрта биз-
нес субъектларини текширишни тар-
тибга солиш ва ҳимоя қилиш бўйича
қонуний асос такомиллаштиб бормоқ-
да. Жорий йилнинг 1 июл ҳолатига
қўра, тадбиркорларнинг қонуний ман-
фаатларини ҳимоя қилиш мақсадида
адлия идоралари ташаббуси билан
судларга умумий қўямати бир милли-

ард сўмдан ортиқ 2,9 мингга яқин даъ-
во аризаси берилди.

Шу билан бирга, қайд этилдики, на-
зорат идоралари томонидан текширув-
лар ўтказишнинг белгиланган тартиби-
ни бузиш ҳолларига йўл қўйилмоқда,
натижада ҳўжалик субъектлари фаоли-
ятига ассосиз аралашуш ҳоллари со-
дир этилмоқда. Бундай ҳолатлар жо-
рий йилнинг биринчи ярмида Ер ре-
сурслари давлат қўмитаси, Давлат ёнг-
ин нazorати бўлими, Бошдавтехназо-
рат инспекцияси, Давлат наслчилик ин-
спекцияси, Давлат ветеринария бош
бошқармаси ва баъзи бошқа нazorат
идоралари фаолиятида, Тошкент, Сур-
хондарё, Самарқанд вилоятлари ва бир
қатор бошқа вилоятларда кузатилди.
(Давоми 2-бетда)

Б.АКРАМОВ олган сурат.

Саïда Эшмуродова Сурхондарё вилоятининг Узун туманидаги ишбилармон,
қийинчиликлардан қўчимайдиган фермерлардан бири. У 1995 йил кузида жамоа
ҳўжалигининг қолақ чорвачилик фермасини сотиб олиб, оёққа қўйди. Зарар
келтириб келинган тармоқ эндиликда даромад манбаига айланди. 50 гектар ери
бўлган Саïдахоннинг бугунги кунда 200 бош қорамоли бор. Улардан 87 боши соғин
сигирлардир. Фермернинг нияти яқин келажақда сутни қайта ишловчи кичик завод
қуриши.

Суратда: фермер Саïда Эшмуродова.

ВОДИЙЛАРНИ ЯЁВ КЕЗГАНДА

ҚАШҚАДАРЁ: МАРД ВА ЖАСУР ИНСОНЛАР ВАТАНИ

УЛУҒВОР САЛОҲИЯТ

Қашқадарё - улкан салоҳиятга эга бўлган воҳа. Бу юртининг замини бебаҳо. Унинг
бағрида қанчадан-қанча ноёб табиий бойликлар яширинган. Улар бузғун мамлакатимиз
иқтисодий қудратини ошириш учун хизмат қилмоқда. Президентимиз бу юртга шундай
таъриф берган эди: "Ўзингиз бир ўйлаб кўринг: дунёда яна Қашқадарёдай бой-бадавлат
юрт ўзи борми? Галла, пахта, чорва, мева-сабзавот, полиз, нефть, мрамор, туз, қурилиш
материаллари - бу заминдаги бойликларни санайверсак, рўйхатининг охири бўлмаси
керак. Қисқа қилиб айтганда, Қашқадарё - мамлакатимизнинг кўп-кўп табиий заҳира-
лари жойлашган ҳудудлардан бири, улкан имкониятларга эга бўлган, гўзал ва бетакрор,
Аллоҳнинг назари тушган макондир. Ва ўз юртини обод этиб, шу соҳага садоқат билан
яшаётган мард ва жасур инсонлар Ватанидир".

Қашқадарё ҳақида оддийгина
гапириб бўлмайди. Улуғвор воҳа-
нинг салобати босади кишини.
Буюк соҳибқирон Амир Темурнинг
бешиги бўлган, не-не улуг авлиё-
ю анбиёлар ҳокими кўзига суртиб
ётган, шаҳри Кешдаги бетакрор
тарихий обидаларни бағрида авай-
лаб келаётган бу юрт ҳақида
сўзлашнинг масъулияти ўзгача.
Воҳанинг қадим ўтмиши-ю, бугунги
қийфасига мукамал чизги бериш
учун неча жилдлаб китоблар ўқиш
ва ёзиш зарур бўлади.

Бугунги кунда Қашқадарё вилояти мамлакатим-
из бўйича қазиб олинётган табиий газнинг 88
фоизини, нефтининг 92 фоизини етказиб бермоқ-
да. Толлимаржон ГРЭСи, Муборақгаз, Шўртан-
газ, Қўқудмалок нефть қони сингари йирик иншо-
отлар вилоятнинг иқтисодий салоҳияти қай дара-
жада эканлигини кўрсатиб турибди.

Умуман, вилоятда бугун 140 дан зиёд турли
хилдаги йирик саноат қорхоналари фаолият
кўрсатмоқда. Эътиборли жиҳати, бундай иншоот-
ларнинг баъзилари истиқлол йилларида барпо
этилди. Қўқудмалокдаги компрессор станцияси,
"Муборақгаз" заводидаги газни қайта ишлайди-
ган замонавий қурилма, Шаҳрисабздаги тикувчи-
лик фабрикаси ва мева шарбати тайёрлайдиган
қорхона, Қамаш туманидаги гишт заводи синга-
ри саноат қорхоналари шулар жумласидандир.

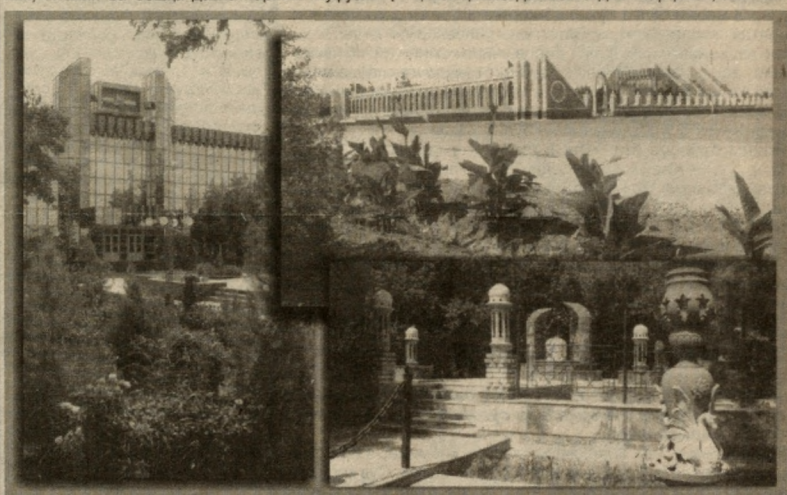
Қашқадарёда юз бераётган ўзгаришлар
ҳақида гапирганда бир нарсаси алоҳида тўхталиб
ўтиш жоиз. Асрлар бўйи мудраб ётган Ғузор
дашларда бугун Шўртан газ-кимё мажмуи қад
ростламоқда. Қурилишига АҚШ, Олмония, Япо-
ния, Италия ва бошқа давлатларнинг нуфузли

компаниялари жалб этилиб, оз
эмас - кўп эмас, 1 миллиард 300
миллиондан зиёд АҚШ доллари
миқдоридagi сармоя сарфлана-
ётган ушбу қорхонани том маъ-
нода, истиқлол мўъжизасига
қийсلاш мумкин.

Қувонарли томони, шундай
бениҳоя улкан қорхона ниҳоятда
қисқа вақтлар ичида бунёд эти-
лаёттир. Маъмуа ишга тушири-
ладиган қулар ҳам узоқ эмас.
Ана шунда бу ерда ҳар йили 125
минг тонна полиэтилен хомашё-
си, 103 миң тонна конденсат ва 142 миң тонна
сулоптирилган газ маҳсулотлари тайёрланади.
Қорхона тўлиқ қувват билан ишлаш бошлагач,
бу ерда полиэтилен хомашёси ва плёнка билан
бирга, турли хил уй-рўзгор буюмлари, газ ва сув
қувурлари, техник ускуналар сингари кенг халқ
ҳўжалиги маҳсулотлари тайёрлаш имконияти ҳам
пайдо бўлади. Умуман, Шўртан газ-кимё маж-
муининг ишга туширилиши мушакил мамлакатим-
из саноати ривожига алоҳида аҳамият касб
этиши, шубҳасиз.

Қашқадарёнинг саховатли заминига қуруқ чўп
суқсангиз, қўқариб, ҳосил беради. Унинг тупро-
ғида етилган ноз-неъматларнинг доврига етти
иклимга кетган. Бугун вилоятда пахта, галла,
қорақўчилик полиз экинлари ва мева-сабзавот
етиштирувчи тармоқлар ҳам яхши ривожланиб
бормоқда. Умуман, вилоятда юз бераётган янги-
ланишлар жараёнининг қўлами ва камрови ниҳо-
ятда кенг. Биз воҳа бўйлаб қилган сафаримизда
мўл-кўл йўл юрдик. Таассуротлар бир олам.

Биз қуйида қашқадарёликлар ҳаёти ҳақида
ҳикоя қилмоққа жазм этдик. Марҳамат, эшитинг.

ПРЕЗИДЕНТ НИГОҲИ ТУШГАН ДАЛАЛАР

Яккабўғ туманидаги Жуман Мухлиев номли
кооператив ширкат ҳўжалиги раҳбари Эркин Аб-
диев идорада одамлар билан суҳбатлашиб тур-
ган экан.

"Бугун эрталаб бизнинг далавларга ҳам "Сан-
дал" каналдан сув келди, - деди раис мамнун
жиъмайиб. - Узиям, гўзаларимиз чанқаб турган
эди, айни мудоао бўлди-да.

Президентимиз июн ойида Қашқадарё вилоя-
тига ташриф буюрганларида мазкур ҳўжалик да-
лавларида ҳам бўлиб, Эркин Абдиев билан суҳ-
батлашган эди. Аввало, биз ана шу учрашув
тафсилотлари билан қизиқдик.

-Биласизми, менинг ҳаётимда чуқур из қол-
дирган бу воқеа ҳеч қутилмаганда юз берди, - дея
ҳикоя қилди раис. - Ўша кунни Юртбошимизнинг
вилоятимизга келганликларидан хабарим бор
эди-ю, аиммо, бизнинг ҳўжаликка ҳам ташриф
буюришларини кутмаган эдим. Катта йўл бўйида-
ги далада иккита "Кейс" қомбайни галла ураёт-
ганди. Дафъатан ёнимизга келиб тўхтаган маши-
наларнинг бирдан Президентимиз тушди-лар,
тўғри биз томонга юрди-лар.

-Раис, юринг, галлангизни кўрайлик, - деди-
лар у киши салом-алиқдан сўнг қўлимдан ушлаб.
(Давоми 3-бетда)

САРА УРУҒ - ҲОСИЛ ПОЙДЕВОРИ

Сара уруғ - мўл ҳосил гарови эканлиги ҳаммага аён. Шу
туфайли ҳам республика галлакорлари уруғ тайёрлашга
эътиборни қўқайтирмоқдалар. Натижада кейинги йил-
ларда мамлакатимизда ўртача галла ҳосилдорлиги гек-
тар ҳисобига 22 центнердан 32,2 центнерга кўтарилди.
Эндиликда мамлакатимиз аҳолисининг нон ва нон маҳсулот-
ларига бўлган эҳтиёжи асосан ўзимизда етиштирилган дон
билан тўла қондирилмоқда. Бу борадаги ишларни республика-
мизда янада яхшилашга имкониятлар етарли. Жорий йилда
режадаги 271,8 миң тонна ўрнига 274,6 миң тонна уруғлик
тайёрланди. Бу борада Андижон, Сурхондарё, Наманган, Қаш-
қадарё, Фарғона, Хоразм вилоятларида ижобий ишлар қилин-
ган бўлса-да, Бухоро, Жиззах, Навоий, Самарқанд вилоятлари-
да белгиланган ре-
да. Масалан, Ва-
нинг қарорига би-
ноан самарқанд-
ликлар 40 миң тонна уруғлик галла тайёрлаш ўрнига бу кўрсат-
кични атиги 27,8 миң тоннага етказди-лар, ҳолос. Уруғлик
тайёрлаш Иштихон туманида 49, Пастдарғомда 50, Тойлоқда
эса 69 фоизга удаланганлигини қандай изоҳлаш мумкин?
Бундай салбий ҳолатлар Бухоро, Навоий ва Сирдарё вилоятла-
рида ҳам мавжуд. Навоий вилоятдаги Навбахор, Хатирчи,
Бухоро вилоятдаги Ғиждувон, Жондор, Пешку, Вобкент, Сир-
дарё вилоятдаги Меҳнатобод, Бобўт, Гулистон, Ховос туман-
ларида 2002 йил ҳосили учун уруғлик галла жамғариш топи-
риқлари барбод бўлди.

Энг ачинарлиси шундаки, вилоятларда катта маблағ ҳисоби-
га олиб келиниб экилган юқори ҳосилли уруғлар раҳбарларнинг
айби билан оддий галла ҳисобига ўтказиб юборилган. Оқибатда
ҳўжаликлар ва пудратчилар катта иқтисодий зарар кўрмоқда-
лар. Қўллаб ҳўжаликлар дон сотиш режаларини ошириб бажар-
ганлари ҳолда, уруғлик тайёрлаш аро йўлда қолди.
(Давоми 2-бетда)

ЖИНОЯТГА ЖАЗО МУҚАРРАР

Ароқ деган захри қотил-
ни бўқунунича шиммириб, кей-
ин хурмача қилиқлари билан
кишилларнинг тинчлини буза-
диган, ҳеч нарсадан ҳеч нарс-
га йўқ бировларга озор ет-
казадиган дардисар барча-
нинг наратига дучор бўлади.

БОЗОРДАН... ҲИБСХОНАГА

Хуллас, воқеа эана бун-
дай бошланган эди. Оқо-
лтин туманини кесиб ўтувчи
катта йўл ёқасида қовун бо-
зори бор. Ана шу йўлдан
қатнаётган йўловчилар
кўзни олғудек товланиб тур-
ган қовун-тарвузларни
кўриб тўхтамай ўтмайди.
Ҳар қалай бу ерда савдо
қилаётган дехқонлар ҳам
тузуққина даромад қилиша-
ди.

Шу бозорга боши айла-
ниб кириб қолган ширақайф
безори дехқонларни сергак
тортирди.
(Давоми 2-бетда)

ЯНА БИР ТАСОДИФ

"...Навоий ижодида бениҳоя қизиққанам боис матбу-
отда, телевидение, радио орқали улуг бобокалонимиз-
нинг бебаҳо мероси хусусидаги чиқишларни мунтазам
қўзатиб борамам. "Қишлоқ ҳаёти" газетасида чоп этил-
ган "Сервантеснинг устози ким?" сарлавҳали мақола
ҳам анча қизиқиб билан ўқиб қидим.

Албатта, буюк мутафаккирнинг бадиий мероси дунё адаби-
ётида ҳам ўзига хос ўрин тутди, десак янглишмаймиз. Бирок,
мақолада айтилгандек, Сервантес билан Навоий орасидаги
боғлиқлик... кишини аллақандай шўбхалантириб қўйма-
кин? Шўҳот билан боғлиқ ўхшатиш хусусидаги мулоҳазалар
аниқ далил-исбот билан асосланса, мақсадга мувофиқ
бўлмасмиди?"

Мавлуда МИРСАЙДОВА,
Ургут шаҳридаги 86-ўрта мактабнинг
тил ва адабиёт муаллими

Газетамизнинг кадрдон муҳлисларидан бирининг макту-
дан олинган ушбу иқтибос, аввал қўл урган мавзумизга яна бир
бор мурожаат қилишимизга
туртки бўлди. МАВЗУГА ҚАЙТИБ
Авалламбор
номи юқорида
зикр этилган
мақола газетхонлар эътиборидан четда қолмагани муаллиф
сифатида каминани анча қувонтирди.

Биз мақола сўнгида фикрларимиз аниқ асосларга эга маълумот
эмас, балки, Навоий ижодининг оддий илосмандига тегиш-
ли шайх мулоҳазалар эканлигини таъкидлаган эдик. Айни
пайтда ҳам Сервантес ва Навоий ижодиёти орасидаги боғлиқлик-
ни тўла асослаб бермоқчи эмасмиз. Бирок, Навоий ва Оврупо
адабиётидаги кичкина тасодифий (!?) ўхшашлик хусусида тўхта-
либ ўтмоқчимиз. Зеро, бу каби тасодифларни бир эмас, қўллаб
келтириш мумкин. Бинобарин, уларнинг барчасини "тасодиф"
деявериш ҳам унчалик мантиққа тўғри келавермас. Ахир, ҳодиса-
ларнинг андан бир хил шакл ва мазмунда юз беравериши зами-
рида қандайдир табиий сабаблар мавжуд бўлиши ҳам мумкин-ку!
Сўзимиз исботи учун яна бир кичкина мисол келтирсак.
(Давоми 4-бетда)

САЛОМАТЛИК

Баъзи бир одамлар об-
хаво ўзгаришини олдиндан
айтиб бера оладилар. Чун-
ки об-хаво ўзгаришидан
олдин уларнинг бўйинлари-
да, умуртқаларида ва
бошқа аъзоларида оғриқ
пайдо бўлади. Бундай
одамларни метеопатлар
деб аташади.

Об-хаво ўзгаришлари-
нинг инсонга таъсири жа-
раёнларини ўрганиш
иклим тиббиёти зиммаси-
га юкланиб, у хозирги за-
мон тиббиётининг энг му-

ЁЗНИНГ ИССИҚ КУНЛАРИДА

раккаб тармоқларидан
ҳисобланади. Одам орга-
низмнинг умумий фаоли-
яти об-хаво омилларига
боғлиқлиги қадимги юнон
шифокори Гиппократ
(Букрот) давридаёқ маълум
бўлган.

Ҳар бир юртининг клими-
дан келиб чиқиб, ўзига хос
хасталикларни учраб тура-
ди.Бунини буюк бобокалони-
миз Абу Али ибн Сино ўзи-
нинг "Тиб қонунлари" аса-
рида ёз фаслида учрайди-
ган касалликлар сабабини
шундай изоҳлайди:
(Давоми 4-бетда)

ИСТИҚЛОЛ МУШОИРАСИ

Халима ХУДОЙБЕРДИЕВА,
Ўзбекистон халқ шоири

ДУО

Оллоҳимдан тилаганим
Майли бахт ё алам берсин,
Бир зирх фикр берсин менга,
Битта соқчи қалам берсин.

Кийдирайин омон чиққин,
Тезирмонинг дўидан деб,
Бир зирх менмас, Улғу Биб
Фотиманинг қўлидан деб.

Бир зирх, тагин, бир қалам бер,
Соқчи қалам-ки кўч келгай,
Келмас, ёв келса аввал шёр
Авал қаламга дўч келгай!

Олмаси эл товларини,
Шоир зоти оқмай тинсин.
Зарби эзининг ёвларини,
Синдирмаса, қалам синсин.

Ватан,
Энди заволиг йўқ,
Гарчанд ўтда кўп кўйдинг сен,
Тўзмассан, Биб Фотиманинг,
Дўсидан зирх кийдинг сен,

Ватан,
Отам, болам, шағним -
Туркй насим, муборак!
Дўо билан зирхланганим,
Ўқ ўтмасим, муборак!

Навбат - Ўзбекистон халқ шоири Ойдин ҲОЖИЕВАга

БУНИ ХАЁТ ДЕЙДИЛАР...

САБОҚ

Вояга етиб фарзандлар тўрт томонга кабутардек тарқалдик. Отам кексая бошлади. Ёши ўтгани сайин тез-тез қон босимининг оғиби туриши у кишини афтода-хол қилиб қўйди. Қўлоқ эшитиши оғирлашди. Отам давралардан чиқа бошлади. Шундай қунарларни бири-да чўпон укам чўлдан чамаси икки ойлик кучукча кўтариб келдик.

Укам келтирган кучукча отамга маъқул тушди. Чўпон итлари бўрибосар зоти бўлади, дедилар. Нафақага чиққанликлари боис, вақтлари бемалоллигидан фойдаланиб, кучукчани астойдил парвариш қила бошладилар. Кучукчага ҳамма меҳр қўйди. Энг қувонарлиси, уйимизга мушуклар йўламай қўйди. Отам чўпон укам – Фарходга қўй боқишга қарашиб юришни ихтиёр этдилар. Йўлбарс туну кун отамга ҳамроҳлик қилди. Кейинги 5-10 йил ана шундай вафодорлик билан ўтди. Узоқ давом этган дард отамни енгди. Ётиб қолдилар. Йўлбарсдан шашт йўқолди. У индамаси айланди.

Отам бандаликни бажо келтирган ярим оқшом эрталаб соат 5-6 ларда таомилга кўра овоз чиқариб таъзиядор бўлганимизни элга билдирмоқчи бўлди! Йўлбарс остонага бош қўйиб ётарди. Худди тилсиз-забонсиз, видолашаётган куйи сукутда эди у.

Отангиз сўнгги кеча меҳмонингиз. Гафлатда қолманглар. Мен бошқа тадорикларни қўриб тураман, - дея тоғам ўрнидан қўзғалди.

Соат алдамиди ёки ростдан ҳам кун бўйи юз берган изтироб чарчоғидан гафлатда қолдикми, тонгда Йўлбарсининг чўзиб-чўзиб увланишдан сергак тортиди. Тайёрлаб қўйилган ҳассаларни олиб, тўрт ака-ука дарвозага йўналдик. Осмон сўтдек бўзариб келарди. Биримиз қўйиб, биримиз овоз бердик. Йўлбарс бизнинг қаторимизда улар эди. Марҳумнинг ўғиллари сафида овоз чиқариб, хожасига садқоқатини, вафодорлигини кўзларидан ёш билан юрак эзиб кўрсатди.

Кўп ўтмай, Йўлбарс ҳам оламдан ўтди.

Дилмурод ЖАББОР,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

“ЯЗНАЧА”

Тоға қувноқ одам эди. У кишини қишлоқда ҳамма “Язнача” дерди. Чунки бу инсон тақдир тақозоси билан тўрт-беш қишлоқ наридан келиб бизнинг қишлоқда уйли-жойли бўлиб қолганди. Вақт ўтаверди, фарзандлар қўпайди. Эру хотин деҳқончилик қилди. Тўйлар ўтди бу хонадонда.

Язнача бу атамадан завқланиб юрди. Баъзан керилиб қўйган пайтлари ҳам бўлган. Тўғилган қишлоғида яшайдиган қариндошлари, таниш-билишлари билан ҳам борди-келди риштала-ри зилганли йўқ.

Тоға кейинги пайтларда камгап бўлиб қолди. Маърака-мавридоқча иложи бўлса қўшилиб-қорилмайдиган одат чиқарди. Оқбатда касалга йўлиқди. Баъзи узун ўйловлар уни ичдан эзди. Тўғри-да, кейинги пайтларда биров унинг исмини айтиб чақирганини эсполмайди. “Язнача” дейилган мурожаатларда аллақандай киноя қўрди. У қишлоқда ичкўёв эканлигини ёши ўтиб фахллади. “Язнача” дан керилиб эмас, безиллаб юрди. Қисқаси, нафақага чиқиб уйда хонашин бўлиб қолди.

Яқинда етмишга етиб-етмай тоғанинг умри тугади. Қариндошлар ўлик эгаси бўлиб келди. Ўғиллар оёққа қалди. Фарзандлар истак-хоҳиши билан Язнача қишлоқ қабристонига иззат-ҳурмат билан дафн этилди. Қариндош-уруғлар бунни тўғри тушунишди. Марҳумнинг маъракалари икки томоннинг беминнат иштирокида қўнғилдагидек ўтди.

Язнача ахши одам эди, деган гаплар етти кун такрорланди. Ҳалиям айтаётипти. Тоға эса қулоғим тинди, дегандек ўтди-кетди бу оламдан.

Ж.ДИЛМУРОВО

ТОМОРҚАДАГИ КЎЛ

Бу йил бироз сув танқислиги сабаб ҳўжаликларда қишлоқ аҳолиси томорқасини сўғориш учун сув навабт билан берилаётди.

Жумабойнинг уйи қишлоқнинг юқори қисмида, яъни қишлоққа сув келадиған ариқнинг бошида жойлашган. Сув келишини айтиш, у ҳам хурсанд бўлиб кетди. Чунки, томорқасига эккан экинлари анча чанқаб қолган эди.

Кенга ақин сув келди. Лекин, жуда кам эди. Жумабой сувнинг кўпроқ қисмини томорқасига оқизиш учун шартта ариққа дамба босди. Аммо, сув барибир кўпаявермади. Кун бўйи далада ишлаган, толиққан эмасми, сув кўпайишини пойлаб, ухлаб қолди. Тонгда уйғонгач эса томорқаси ўрнида пайдо бўлган кўлни қўриб, юраги ханқириб кетди. Бу ҳам майли-я, томорқа этагидаги молхона ҳам бир томонга қийайиб қолган эди.

Шунга айтсалар керак-да, кўпчиликнинг насибаси оқмайди деб. Чунки, қишлоққа келган сувнинг асосий қисми Жумабой қурган дамба тўғайли унинг томорқасига оқиб келиб, қўлга айланган эди.

Музаффар АХМЕДОВ

АРЗОННИНГ ШЎРВАСИ ТАТИМАС

Тожбойнинг ситгири макорон еб бўкиб, кечаси ҳаром ситгири. Ажабланаётган бўлсангиз керак, қайси аҳмқ ситгирига одамлар истеъмол қиладиган макорон беради, деб.

Аслида воқеа бундай бўлган. Тожбой тижоратчи. Хусусий дўкони бор. Лекин сал нафси ёмонроқ. Пул учун ҳар қандай ҳаром-ҳарийшдан қайтмайдиганлар хилидан. Шу Тожбой Кўзғистоннинг Чимкент шаҳридаги бозордан 500 кило анча арзон нархда конфет харид қилди. Тезроқ, каттароқ даромад қилай, деган ниятда олган молини дўконида сотмай виллоятлардан беридаги бозорга, кўтарасига сотиш ниятида олиб борди. Ниятига ҳам етди. Олган нархига нисбатан икки барабар қимматига сотди. Энди уйига кетишга тараддуд-лашиб турганида бир киши “менда бир тонна макорон бор, олмайсизми?” деб қолди. Савдоллашмиди. Нархи анча арзон. Тожбой дарров мўмай даромадни хаёл қилди.

Арзонининг шўрваси татимас, деганларини рост экан. У уйига келиб, макоронни тўла-тўқис қўздан кечиргандан кейин чўв тушганини билди. Олган махсулоти могорлаб кетган, умуман истеъмолга яроқсиз экан.

Шундан сўнг уни ташлаб юборишга кўзлари қиймай, ситгирига беришган. Ситгир эса ҳеч қачон емаган нарсани кўпроқ еб қўйиб бўккан.

Раззоқ БОТИРОВ

ТАДБИРКОРЛИК

Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил биринчи ярами ақунларига бағишланган йиғилишида мамлакатимизнинг унлаб қорхона ва ташкилотлари қаторида акционерлик тижорат “Тадбиркорбанк” фаолияти ҳам қаттиқ танқид қилинди. Бу ҳаққоний йўл-йўриқлар жойлардаги камчилик ва нуқсонларимизни бартараф этишда дастуруламал бўлади, албатта.

Президентимизнинг нутқларини ўқиб-ўрганар эканмиз, қуйидаги кўрсатмалари барча ҳамкасбларимизга жиддий сабоқ бўлади, деган умиддаман.

“Катта аҳамиятга эга бўлган яна бошқа бир масала, бу ҳусусий тадбиркорлик, кичик ва ўрта бизнеснинг молиявий ресурслардан фойдалана олиш имкониятидир, - деб таъкидлади Президент Ислоҳ Каримов Вазирлар Маҳкамасидаги йиғилишида.

“Гарчи сўнгги бир ярам йил мобайнида бу соҳадаги молиялаштириш ҳажмларида ижобий силжиларга кўзга ташланаётган бўлса-да, кредитлар бериш жараёнини соддалаштириш масаласи ҳамон долзарб бўлиб турибди. Табиийки, биз орқа-олдига қарамай кредит бериш тарафдорлигига эмасми, чунки уларнинг бир қисми охири-охирида қайтарилмай қолгани мумкин. Лекин банклар учун ҳусусий тадбиркорлар, кичик ва ўрта бизнес субъектлари орасидан ишончли мижозлар доирасини шакллантириш вақти келди. Токи кредитлар мижозларнинг қарздорлигини қайтариш борадидаги ишончли нуфузи ҳамда барқарор молиявий кўрсаткичлари асосида берилсин.”

Бугун биз ана шу йиғилишдаги банкимиз шаънига айтилган ҳаққоний танқидлар, кўрсатилган йўл-йўриқлардан тегишли хулоса чиқариш устида ишлаяпмиз. Виллоятлардаги барча бошқарма ва ҳудудий бўлимларимизда кичик ва ўрта

тадбиркорликни ривожлантиришга тўқиб бўлаётган бюрократик иллатларга қарши курашиш учун бор чора ва имкониятлар ишга солинаяпти.

Жойларда фаолият кўрсатаётган 92 та бўлимларимизда 40 минг нафардан ошқ мижозлар банк хизматларида фойдаланишмоқда. Уларнинг 16 минг нафарга яқини деҳқон ва фермерлардир. Ўтган 6 ой давомида 3350 та янги мижозлар банкимизда ўз ҳисоб рақамларини очиди. Деҳқон-фермер ҳўжаликлари-нинг сони эса 1850 тага қўлайди.

Банк хизматлари сифатини яхшилаш, жойларда қўлайликлар яратиш мақсади-

МУЛҚДОРЛАР КЎПАЙИШГА АМИНМИЗ

да 11 та “мини-банк”лар очдик.

2001 йилнинг ўтган 6 ойи давомида мижозларимизга 5936 миллион сўмлик кредитлар ажратилди. Унинг 5434,7 миллион сўмлиги банкнинг ўз маблағлари ҳисобидан ажратилган кредитлардир. Ҳозир бу кўрсаткичи 10 миллиард сўмдан ошириш устида ишлаяпмиз.

Бюджетдан ташқари фондлар билан ҳамкорликда тузилган бош келишуларга асосан очилган кредит линиялардан ҳам самарали фойдаланишмоқда. Ўтган ярам йилликда бюджетдан ташқари фондларнинг 492,2 миллион сўмлик маблағлари 231 та ишлаб чиқариш субъектларига берилди. Булар ўрта ва узоқ муддатли имтиёзли кредитлардир. Уларнинг 20 фоизи санаоти, 36,8 фоизи эса қишлоқ ҳўжалигини ривожлантиришга йўналтирилган.

Вазирлар Маҳкамасининг 195-сонли қарорига асосан, банкда “Имтиёзли кредит бериш махсус жамғармаси” ташкил этилган. Бу жамғарма соф фойданинг 25

фоизи миқдоридан ажратма қилиш натижасида 130,0 миллион сўмга шакллантирилди. Ушбу маблағлар ўрта ва кичик тадбиркорликни ривожлантиришга йўналтирилди.

Биргина шу йилнинг ўтган 6 ойи мобайнида 800 миллион сўмлик имтиёзли микрокредитлар бердик. Албатта, бу маблағлар жойларда ўрта ва кичик тадбиркорликни ривожлантиришда қўл келаяпти.

Кичик ва ўрта тадбиркорликнинг сармоявий лойиҳаларни молиялаштиришда, ресурслар манбаининг шакллантирилишида асосий эътибор банк Низом жамғармасини ошириш, аҳоли қўлидаги бўш пул маблағларини омонатларга жалб этишга қаратилган.

2001 йилнинг ўтган ойлари давомида омонатларга 400 миллион сўмдан зиёд маблағлар жалб қилинди. Бўш пул маблағларидан самарали фойдаланиш мақсадида омонатларнинг янги турлари ишлаб чиқилди.

Банкимиз фаолиятидаги камчилик ва нуқсонларни бартараф этар эканмиз, албатта, мушаккил йилларида эришган ютуқларимиздан ҳам қўз юмолмай-миз. Бу муваффақиятлар республика-мизда банк тизимини ислоҳ қилиниши, унинг фаолиятини эркинлаштирилиши, қолаверса ҳодимларимизнинг тинимсиз ўқиб-изланишлари эвазига қўлга кири-тидди.

Бугун Ватанини севган ҳар бир фуқаро учун Президентимизнинг – Келажак авлодларга овоз ва обод Ватан қолдиришдек даъватлари энг олий мақсад бўлмоғи лозим.

“Тадбиркорбанк” жамоаси ўз фаолиятида йўл қўйилган ҳато ва камчиликларни бартараф этиа бориб, қишлоқда мулкдорлар сафини кенгайтириш, кичик ва ўрта тадбиркорликни ривожлантиришга самарали ҳисса қўшади.

С.КАМБАРОВ,

“Ўзтадбиркорбанк” Бошқаруви раиси.

ФАОЛИЯТ САМАРАДОРЛИГИ ОШДИ

(Боши 1-бетда)

Статистика, молия, банк ва баъзи бошқа идоралар фаолиятини режалаштиришдаги камчиликлар шунга олиб келдики, улар томонидан режалаштирилган текширувларнинг бир қисми ўтказилмади, ўтказилганларнинг самарадорлиги эса жуда паст бўлди. Давлат солиқ қўмитаси, Республика Давлат санитария эпидемиология назорати маркази, Давлат ёнғин назорати бўлими, Давлат табиати муҳофазаси қилиш қўмитаси, тижорат банклари томонидан ўтказилган текширувлар комплекс тартибда бўлмади. Ҳўжалик субъектларини текширишни тартибга солиш тўғрисидаги қонунчиликни бузгани учун 360 нафар мансабдор шахс жавобгарликка тортилгани маълумот учун қабул қилинди.

Бундай ҳолат Сўрхондарё виллояти мисолида, айниқса яққол кўзга ташланди. Мажлисда ҳўжалик субъектларини текширишни тартибга солиш борадидаги қонунчиликнинг ижросини таъминлаш бўйича Кенгаш ҳудудий комиссиясининг фаолияти муҳокама этилди. Бу ҳақда комиссия раиси - виллоят ҳокими Б.Олимжонов ахборот берди.

Кенгаш ҳудудий комиссия эътиборини ҳўжалик субъектларини текширишни тартибга солиш бўйича қарорларнинг ижросидаги бу ва бошқа камчиликларга қаратди. Бу масала ҳудудий комиссиялар мажлисида кўриб чиқилган, виллоят назорат органлари ва туман миқёсидаги ҳудудий комиссияларнинг баъзи раҳбарлари йўл қўйилган камчиликлар учун қаттиқ жазолан-

гани маълумот учун қабул қилинди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислоҳ Каримовнинг Вазирлар Маҳкамасининг 17 июлдаги мажлисида сўзлаган нутқидан, қабул қилинган ҳукумат қарорларидан келиб чиқиб, Кенгаш режалаштирилган текширувларнинг асослигини таҳлил этди ҳамда назорат органлари ва Кенгашнинг ҳудудий комиссияларига жорий йилнинг иккинчи ярмидаги текширувлар режасига тегишли ўзгаришлар киритишни тасвир этди. Бунда асосий эътибор ўтказилажак текширувларнинг самарадорлигини ошириш, кичик ва ўрта тадбиркорлик субъектларини текширишни қаматириш, қонунчилик бузилишларининг олдини олишга қаратилиши лозим. Адлия вазирлиги ва Кенгашнинг ишчи, органига ҳўжалик субъектлари фаолиятини текширишнинг қабул қилинган режаси ва тартибига риоя этиш устидан доимий мониторинг ўрнатиш, тадбиркорликни бюрократик аппаратнинг ўзвонлигидан ҳимоя этишни таъминлаш, керак-сиз текширишларнинг олдини олиш бўйича самарали тизим яратиш учун баъзи белгиланган текширишларнинг мақсади мувофиқлиги юзасидан тақлифлар киритиш топширилди.

Шунингдек, мажлисда текширувларни тартибга солиш ва мувофиқлаштиришга оид бошқа масалалар ҳам кўриб чиқилди, улар бўйича тегишли қарорлар қабул қилинди.

Мажлисда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирини ўринбосари Р.Азимов сўзга чиқди.

(ЎЗА)

Ёзининг ҳар кунини – ганимат. Айниқса, асад ойда деҳқон масъулияти янаям ортади. Бу паллада ҳосилга ҳосил қўиш ҳам ёки ақсинча, шу пайтгача қилинган меҳнатларни зое кетказиш ҳам мумкин. Бунга яхши аниқланган Челақ туманидаги “Манибод” ширкат ҳўжалиги пахтакорлари асаднинг ҳар бир қунидан унмўли фойдаланишмоқда.

Суратда: ҳўжалик бош муҳандиси (ўнган) Абдусамид Умаров, пудратчи Мухиддин Бахринов ва механизатор Қодир Ўтаев билан суҳбатда.

Б.АҚОМОВ олган сурат.

САРА УРУҒ - ҲОСИЛ ПОЙДЕВОРИ

(Боши 1-бетда)

Масалан, Вобкент туманидаги И.Наимов номли ширкат ҳўжалигида 540 тонна ўрнига 196 тонна уруғлик тайёрланди. Ҳўжалик бундан 17,4 миллион сўм иқтисодий зарар қўрди. Республика бўйича бундай ҳўжаликлар ва ижарачилар қўрган зарар умумлаштирилса, унинг умумий миқдори нечоғлик катта эканлиги янада ойдинлашади.

Андижонлик миришкорлар жорий йилда дон ва уруғлик галла тайёрлаш режасини 106,5 фоизга ода этдилар. Унлаб ҳўжаликлар гектаридан 80-98,8 центнергача ҳосил олишди. Ҳосилдорликни 100 центнердан оширган пудратчилар сафи кенгайди.

Хўш, андижонлик деҳқонларнинг галлачилик борасида эришаётган ютуқлари сири нимада? Гап шундаки, бу ерда деҳқон ерни алдамайди. Сара уруғ танлайди. Ерга ҳам, уруққа ҳам хиёнат қилмайди. Тупроқ унумдорлигига қараб бир тоннагача маъдани ўғит берилади. Маҳаллий ўғитдан самарали фойдаланилади. Ҳосил пишиб етилганда “Уроқда йўқ, машокда йўқ”лар далага йўлатилмайди. Қарабсизки, режа ошириб баҳариларида. Деҳқон омончи донга тўлади. Бунда шартнома шартларининг аҳамияти ҳам бекиёс.

Кунини кеча Андижонда бўлиб ўтган галла уруғчилигига бағишланган кўзғазмалли семинар иштирокчилари ана шу масалалар ҳусусида ўзлар фиркашларини билдирдилар. Шу кунини семинар иштирокчилари “Андижондон” ҳўсдорлик бирлашмаси тизимидаги қорхоналарда бўлиб, қузда экиш учун тайёрланаётган уруғлик навлари билан ҳам танишдилар.

Қобилжон АСҚАРОВ, “Қишлоқ ҳаёти” мухбири. СУРАТДА: уруғлик галлани жўнатишга тайёрлаш жараёнидан лавҳа. Х.АРАББОВ олган сурат.

БОЗОРДАН... ҲИБСХОНАГА

(Боши 1-бетда)

Босар-тусарини билмай оғзидан боди кириб шоди чиқётган бу йиғитча Сардоба қўрғонидан истикомат қилувчи Орифжон Шодиев эди. Даставвал деҳқонлар йиғитчини тартибга қачирмоқчи бўлишди. Бироқ, унинг бир-икки пиёла шаробнинг қайғига етмаган кучи, деҳқонларнинг пешона тери билан етиштирган тарвузларига етди. Бекордан бекорга бир неча тарвузини ёриб ташлади ва захматкаш деҳқонлар меҳнатини оёқсоти қилмоқчи бўлди. Буям етмагандек, А.Умаровнинг рухсатсиз 2 донна тарвузини номат-лум харидорга сотиб ҳам юборди. Албатта, унинг бухати-ҳаракати бошқарилган назаридан четда қолмаганди. Деҳқонларнинг юқини машинага ортиб-туширишда ёрдам бериб, ана шу бозордада ишлаб юрувчи Давлатжон, Орифнинг безорилигидан гап очди.

Одамгарчилигини унутиб улгурган Ориф Давлатнинг бу “қачимчилиги” дан ғазаб отига минди. Ҳе йўқ-бе йўқ, Давлатни куракда турмайдиган сўзлар билан ҳақоратлаб, уни уришга чоғланганида атрофдагилар орага тушилиди. Уздан анча кичкина “бола”нинг бу даражада безбетлиги, табиийи, Давлатга ёқмади. Алам ичиди қолган йиғит даров ақин орада овқатланиб ўтирган таниши Отабекни воқеадан хабардор қилди.

Отабек дастлаб тартиббузарни яхшиликча инсофга келтирмоқчи бўлди. Бироқ, ҳай-қон қиёфасига қирган ғофил банд яхши гапни тушунармиди? Хуллас, у бўлди, бу бўлди, ўртада жанжал кўтарилди. Муштлашув бошланди. Рақибдан бирмунча кучлироқ эканми, Отабек уни ҳолдан тойдирди. Яхшиямки, уларни ажратиб қўйишди. Бўлмаса, олишувнинг оқибати нима билан тугаганини ҳеч ким билмас-

ди. Енгилроқ тан жароҳати олиб, афт-ангори қонга бўялган “жабрдийда” ақасини айтиб келиб ҳаммининг қўзига кўрсатажагини айтиди-ю, бу ердан тўғини шикиллатди.

Тунги соат 23 лар чамаси бозор ёқасида тўхтаган машинадан Ориф ақаса Фуқрат ва терговда шахси тўла аниқланмаган Қўлдош исмли киши билан тушиб келди. Ҳақиқий жанжал ана шундан кейин бошланди. Бир зумда рақибларнинг қўй-чўви тунги сукут деҳқонлар меҳнатини оёқсоти қилмоқчи бўлди. Вазият шу даражага бориб етдики, мушт иш бермай қолган “жангчилар” бир-бирига зарба бериш учун бетон ва ёғоч бўлақларини қўлга олдилар...

Воқеадан хабар топган ички ишлар ҳодимлари етиб келишди...

Аҳлок меъёрларини намойиш қиларкан бозордан тартиббузарлар қўлга олинди. Кейин тергов ва суд бўлди. Суд ўз ҳукмини чиқарди.

Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг қатор моддалар ва бандларига асосан Фуқрат Соипов беш йилга озодликдан маҳрум этилди, Орифжон Шодиев икки йил, Отабек Ҳасанов ва Давлатжон Аҳмедовларнинг ҳар бири икки йилу олти ойдан аҳлоқ тузатиш жазосига маҳкум этилдилар.

Ҳалқимизда “бирнинг қасри мингга, мингники туманга” деган нақл бор. Мазкур воқеа ҳам бир безорининг бемаза-қарчилиги оқибатида бўлганини эътиборга олсак, ушбу нақл қанчалик тўғрилигига амин бўламиз. Хуллас, ушбу воқеа ҳали-ҳануз қўзи очилмай юрган айрим қимсалар учун сабоқ бўлса керак, деб ўйлай-миз.

Ғофиржон ҲОЛМАТОВ, Ш.Рашидов тумани жиноят ишлари бўйича судининг раиси.

БОЗОРДА НАРХ-НАВО ҚАНДАЙ?

Шахарлар	Картошка	Сабаи	Пивз	Бодринг	Помидор	Гуруч	Мол гушти	Қўй гушти	Сут	Тухум
Тошкент	135	125	80	75	75	375	1450	1700		50
Андижон	75	80	80	100	25	300	1200	1500	120	45
Наманган	70	50	50	62	20	360	1100	1400	85	44
Фарғона	85	60	53	75	40	400	1350	1600	90	48
Самарқанд	75	70	65	55	38	425			110	40
Жиззас	113	80	55	70	40	425	1200	1500		40
Гулистон	83	50	45	50	53	410	1475	1600	80	43
Термиз	100	80	50	70	50	450	1100	1500	100	38
Қарши	70	75	40	55	45	450	1200	1500		37
Бухоро	80	50	70	103	48	385	1150	1050	90	35
Навоий	100	50	50	90	50	450	1100	1075	100	37
Урганч	88	118	68	138	70	340	1000	1100	90	35
Нукус	103	53	88	75	75	415	1000		90	38

(Боши 1-бетда)

Биз биргаликда далавлари кўздан кечирдик. -Кайси навларни эккан эдингиз? - деб сўради-лар Президентимиз.

-"Крошка" ва "Улугбек-600" навлари...

-Хўш, айтинг-чи, бу навлар сизларнинг иқлим шароитингизга мосми? - дедилар менга синовчан тикилиб. - Уларни синовдан ўтказганмисиз? -Иккаласини ҳам ўтган йили экиб, бир кўр

Вилот солиқ бошқармасининг янги биноси.

тажриба қилиб кўрдик, - дедим. - Хосилдорлиги ёмон эмас. Айниқса, бизнинг иқлимга бугдойнинг "Санжар-8" нави кўпроқ мос келади.

Шундан сўнг Ўртабшмиз уруччилик, галлага ишлов бериш бўйича ўз фикр-мулохазаларини билдириб, қимматли маслаҳатлар бердилар. Хар бир ҳўжаликнинг ўзига мос уруғи бўлсин, сизлар ҳам ўзларингизнинг навларингизни танлаб олинг, дедилар. Пахтазорларимизни кўздан кечириб, "Ўзларингизнинг ривожини яхши, энди уни зарарли хашаротлардан асраш керак", дея маслаҳат бердилар. Айниқса, у кишининг ҳикмати бир гаплари меннинг хотирамда чўқур ўрнашди қолди. "Пахта ҳам тирик жон, у билан худди одамга муомала қилгандек, тиллашиб, меҳр билан парварши қилиш керак. Шунда у кутилган ҳосилни беради", - деб таъкидладилар.

-Бундай кутилмаган учрашувдан шошиб қолмадингизми, ишқилиб? - дея сўради раисдан. - Харқалай, Президент билан суҳбатлашди хар кимга ҳам насиб этавермайди...

-Тўғри, бошида бироз ҳаяжонландим. Аммо, Ўртабшмиз, мен билан деҳқонча тилда, самимий оҳангда гаплашдилар. Шу боис дарҳол ўзимни тўтиб олиб, саволларига эмин-эркин жавоб бердим. Гап орасида ўзимнинг ҳам баъзи мулохазаларимни айтиб ўтдим.

-Хўш, ана шу суҳбатдан шахсан ўзингиз қандай хулоса чиқардингиз?

-Президентимизнинг хар бир айтиган гаплари ораямизда обдон ўрнашиб қолди. Насиб этса, бундан кейинги ишларимизни у кишининг берган тавсия ва маслаҳатларига амал қилган ҳолда ташкил этмоқчимиз. Бу йилги шароитда ҳам галламиз ёмон бўлмади. Режада белгиланган 1900 тонна ўрнига 2100 тоннадан зиёд сара ҳосил олишга эришдик. Шундан 630 тоннасини уруғлик дон ташкил этади. Хосилдорлик - гектарига 33 центнердан тушиди. Баъзи ижарачиларимиз 50-60 центнердан ошириб ҳосил олишди.

-Пахтанинг аҳоли қандай?

-640 гектар майдонда пахтамиз бор. Шундан 150 гектарини гўёна остига эккан эдик. Хозирча ўзларимиз 8-10 тадан кўсак тўтиб улгурди. Бу борада ҳам юзимиз ёруғ бўлишига ишончимиз қомил.

"МАҚСАД"НИНГ ЮКСАК МАҚСАДЛАРИ

Яқинда бўлиб ўтган республика Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил биринчи ярми ачуларига бағишланган йилгиликда сўзланган нуктада Президентимиз мамлакатимизда кичик ва ўрта бизнесни, хусусий тадбиркорлиқни ривожлантириш масаласига алоҳида эътибор қаратди. Дарҳақиқат, иқтисодиётнинг ушбу муҳим соҳасини ривожлантириш республикамизда амалга ошириладиган ишхотлар жараёнида катта аҳамиятга эга. Қолаверса, бундан дунёдаги ривожланган давлатлар тажрибаси ҳам яққол кўрсатиб турибди. Очиги, кейинги йилларда Қашқадарёда ҳам кичик ва ўрта бизнесни, хусусий тадбиркорлиқни кенг йўлга қўйишга алоҳида эътибор қаратилади. Ўз навбатида, бундай ҳаракатлар яхши самара бермоқда. Яққабот туманида жойлашган "Мақсад" халқаро хайрия ширкати фаолияти ушбу фикримизга далил бўла олади.

Пурвиқор Хосир тоғлари этагидида жойлашган Ўғин қишлоғининг мусасфо хавоси, гўзал манзаралари кишининг баҳри-дилини очади. Айниқса, бу ердан чиқадиган шифобахш бўлоқ сувининг таърифи узоқ-узоқларга кетган. Мутахассисларнинг эътирфиди, бу сув кимёвий таркибига кўра турли хил шифобахш маъданларга бой бўлиб, кўплаб хасталиқларни даволашда низоҳида кўл келар экан. Шу боис ҳам узоқ-яқиндан кўплаб одамлар келишиб, ана шу "оби-хаёт"дан баҳра-

Қамашилик деҳқонлар етиштирган қовун-тарвузларнинг таъми тилни ёради.

манд бўлиб кетишад.

Қарангчи, бугунги кунда чиройли идишларда қадоқланган Чиллабўлоқ сувини юртизмизнинг хоҳлаган жойидан топиш мумкин. "Мақсад" халқаро хайрия ширкатида қарашли заводда кунига 7-8 минг донга бир ва бир ярим литр сийғимли бежирим идишларда "Хисор" деб номланган маъданили суви ишлаб чиқарилади. Турли вилотлар ва Тошкент шаҳри аҳолиси ана шу шифобахш ва хуштаъм маъданили суви севиб истеъмол қилишмоқда.

Аслида, Қашқадарё бўйида қад ростилаган муҳажжизна заводни бунёд этиш осон кечгани йўқ. Кичик қорхона раҳбари, тиниб-тинчимас ишбилармон Сунобек Топшўлатов илк бор шу ишга кўл урганда базилар унинг бирор натижага эриши-

шига унчалик ҳам ишонмаган эди. Ана елиб-югуришлардан сўнг тегишли хўжат ва лойиҳалар тайёр бўлган, у 1996 йили АҚШнинг "Кросс ровс" тадбиркорларни қўллаб-қувватлаш жағмараси ҳисобидан 114 минг доллар кредит олишга эришди. Шундан сўнг унинг ўзи Германиядан енгил идишлар тайёрлайдиган, Голландиядан эса сув қадоқлайдиган дастхўналарни харид қилиб, минг машаққатлар билан юртизмизга олиб келди. Завод биноси эса хашар йўли билан атиги бир ой ичида қуриб битказилди. Нихоят, 1998 йилнинг 16 июлидан маҳсулот ишлаб чиқарила бошланди. Энг асосийси, хорижий жағмарадан олинган кредит ўша йилнинг охиригача тўлиқ ағаларига қайтарилди. Шу тариқа Яққабот туманининг узоқ бир тоғли қишлоғи қўйида муҳажжизна завод пайдо бўлди.

"Мақсад" кичик қорхонасининг фаолияти фақат шундангина иборат эмас. Айни пайтда унинг ҳисобиди 5 та мини-тегирмон, ёни қайта ишлаш, совун цехлари ва автомобилларга техник хизмат кўрсатиш нуктаси ҳам ишлаб турибди. Қорхона тасарруфидида 110 гектар майдонда етиштирилган бугдой, маскар ва бошқа зироатлар мазкур цехларда тайёр маҳсулотга айлантирилмоқда. Қўйиш турибди, қорхона фаолияти асосан ишлаб чиқаришга асосланган. Бу эса ўз навбатида олинмадан фойданинг анча юқори бўлишини таъминлайди. Хусусан, ўтган йили қорхонада нақд 26 миллион сўм соф фойда олишга эришилган эди. Бу йилги даромад янада юқори бўлиши кўтилмоқда. Жағи айланма маблағ эса 100 миллион сўмдан ошади.

Бир сўз билан айтганда, "Мақсад" кичик қорхонасининг келажаги порлоқ. Бундай қорхоналар вилотда қанчалик қўлайса, иқтисодиётимизга шунчалик кўпроқ фойда келтиради.

ХАЛОЛ МЕХНАТ ШАРОФАТИ

Яширининг ҳолати йўқ, бу йилги қурғоқчиликдан чиқоқилик галлақорлар, айниқса, жиддий жабр кўришди. Туманда жорий йилда етиштири-

ҚАШҚАДАРЁ: МАРД ВА ЖАСУР ИНСОНЛАР ВАТАНИ

лиши кўзда тутилган 40 минг тонналик дон ҳосилининг асосий қисми лалми майдонлардан олиниши лозим эди. Аммо, табиат инжиқлиги бунга имкон бермади. Шунга қарамай, сувли майдонлардаги ҳосилнинг чўғи ёмон бўлмади. Тумандаги Салим Жўраев, Ҳамид Олимжон номли ширкат ҳўжаликлари деҳқонлари хар гектар майдондан 40 центнердан ошириб сара дон етиштиришди.

-Жорий йилда ҳўжалигимиз бўйича 315 гектар жойга бугдой уруғи эккан эдик, - дейди Ҳамид Олимжон номли ширкат ҳўжалиги раҳбари Бердимурод Тўраев. - Тўғри, сув танқислиги муаммоси биз учун ҳам анча-мунча ташвиш туғдирди. Бироқ, деҳқонларимизнинг омилиқорлик билан қилган меҳнатлари туфайли қўзланган ниятларимизга эришдик. Жағи етиштирилган 1970 тонна галланинг 1200 тоннасини давлатга сотиб, бу борадаги шартнома режасини ортиги билан урдаладик.

Натижада, ҳўжалик аъзоларининг бу йил биргина галлачиликдан оладиган умумий даромади 40 миллион сўмдан ошади. Шундан 5 миллионни соф фойда демекдир. 53 нафар ижарачининг барчаси режадан ортиқ етиштирилган галлани ўзларига олишди. Ҳўжалик аъзолари бу йил режа бўйича 414 гектар майдондаги жағи 1 минг 400 тонна пахта етиштиришлари кўзда тутилган эди. Даладарда гўза ниҳолларининг ривожини хар қанчон гектардан ҳам юқори. Шу боис ҳўжалик ижарачилари гектаридан режада белгиланган 29 центнер ўрнига қамиди 35 центнердан "оқ олтин" ҳосили олишни қўлаб туришди.

Аслида, Ҳамид Олимжон номли ширкат ҳўжалиги анча йиллардан бунён Чирокчи туманидаги иқтисоди бақувват, илғор ҳўжалиқлардан бири саналади. Таъбир жоиз бўлса, бу ерда деҳқончилик борасида қатор тажрибалар юзага келиб, кўплаб уста деҳқонлар етишиб чиқди. Бу ерда истиқомат қилаётган 6 минг 500 нафар аҳоли тўлиқ тоза ичимлик суви билан таъминланган. Кейинги йилларда 800 ўринли уч қаватли замонавий мактаб, шунингдек, гимназия, болалар боғчалари қурилиб, ишга туширилди. Истиқлолимизнинг ўн йиллиги байрами арафасида яна бир янги - 420 ўринли мактаб фойдаланишга топширилди. Зотан, ҳўжалиқдаги барча ютуқлар фидокорона меҳнат эвазига қўлга киритилмоқда.

"ДУНЁ-М" - БОШ ТЕГИРМОН

Қарши шаҳридан чиқиб, Косон туманига кетардида йўлнинг ўнг тарафидида "Дунё-М" ҳиссадорлик жағиятининг бошқоқ тасвири туширилган улкан сарғиш биноси кўзга ташланиб туради. Таъбир жоиз бўлса, ушбу қорхонани Қашқадарёнинг бош тегирмонига қиёслаш мумкин. Чунки, вилот бўйича етиштирилган бир неча юз минг тонналик галланинг асосий қисми шу ерга келтирилиб, қайта ишланади.

Қорхонада ун маҳсулотлари ва чорва учун омухта тайёрланади. Унинг юқоридаги ном билан аталishi замирида ҳам ўзига яраша маъно бор. Яъни, "Дунё-М" - дон, ун, ном, ёрма ва макарон маҳсулотларининг бош харфларидан олинган бўлиб, ушбу атама унинг фаолият мазмунини ифодалайди. Очиги, бу ерда тайёрланган ун ва ун маҳсулотлари сифатлиги билан истеъмолчилар меҳрини қозонган. Жағият аъзолари ҳам аҳолининг талабини қондириш учун бор куч ва имкониятларини ишга солишяпти. Хусусан, шу йилнинг ўтган олти ойи давомида бу ерда 49 минг 660 тонна ун, 124 тонна макарон тайёрланиб, белгиланган режалар ортиги билан баҳарилди. Бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқариш режалари ҳам урдаланди.

-Бу йили Қасби туманидаги Шакаржўй дон қабул қилиш пунктида уруғлик дон тайёрлайдиган цех қурилишини бошлаган эдик, - дейди ҳиссадорлик жағияти бошқаруви раиси Сунобек Жуманов. - Унга зарур ускуналарни Олмониядан олиб келиб ўрнатамиз. Цехни ишга туширгач, бу йил Қасби

тумани учун 4 минг тонна уруғлик дон тайёрлаб бериш имкони пайдо бўлади. Кейинчалик бу борадаги ишларни янада кенгайтириб боришни мўлжаллаётимиз.

ДАШТ БАҒРИДА БЎСТОН

Муборак шаҳри чўл бағрида жойлашган. Қароқ чўл бағрида яшнаб турган бу гўзал маскан бир зумда сизни мафтун этади. Дарҳақиқат, саноатчилар ва қончилар шаҳри бўлган Муборак истиқлол йилларида, айниқса, ўзгача чирой касб этиди. Бир-биридан гўзал, замонавий бинолар барпо этилди, болалар яратилиб, равон йўллар қурилди.

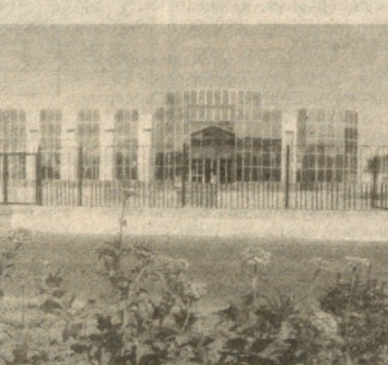
-Шаҳримизда 24 мингга яқин аҳоли истиқомат қилади, - дейди Муборак уй-жойлардан фойдаланиш кўп тармоқли очик ҳиссадорлик жағияти бош муҳандиси Ҳамза Ҳолмурзаев. - Қорхонамиз ана шу аҳолига коммунал хизмат кўрсатиш билан шуғулланади. Турар жойларни сув, электр энергияси билан таъминлаш, митти туманларни ободонлаштириш, қўқаламзорлаштириш, чинқиндилардан тозалаш каби юмушлар ҳам бизнинг зиммамизда.

Муборак шаҳридан ҳеч қандай дарё ва каналлар оқиб ўтмайди. Ичимлик суви эса 169 километр узунликдаги қувурлар орқали Яққабот туманидан келтирилади. Лекин шунга қарамай, бу муҳажжиз шаҳар кейинги йилларда тобора богроғларга бурканиб бормоқда. Кўчаларнинг бўйларига экилган турли хилдаги мева ва манзарали дарахтар, анвойи гуллар яшнаб турибди. Шаҳарда 7 гектарлик Амир Темури боғи барпо этилган. Шунингдек 15 гектар майдондаги мева дарахтар ҳам ҳосилга кириб қолди. Эътиборли жиғият, жағият аъзолари уларнинг барчасини ичимлик суви ҳисобидан қўқартиришган.

Муборак иқтисодий салохияти жиғиятдан нафақат Қашқадарё вилотида, балки, республикамизда ҳам муҳим ўрин тутадиган масканлардан биридир.

маромида.

"Жейнов" қишлоқ ҳўжалиги кооперативи даладаридида 2 минг 600 гектарлик пахта майдонлари 49 нафар ижарачига бўлиб берилган. Ҳамма жойда бўлганидек, бу ерда ҳам гўзаларнинг ривожини баравж. Бош ҳиссадорнинг айтишича, улар бу йил қитғитни 15 кун аввал экшган, шунга яраша теримини ҳам ўтган йилдагидан 15 кун олдин бошлашар экан.

Муборак шаҳрида бундай замонавий иморатлар қўллаб бунёд этилмоқда.

Узоғи билан 20-25 сентябр оралиғида пахта тайёрлаш режасини баҳаришни мўлжаллаб туришди.

Ҳўжаликнинг вилот бўйича энг йирик бўлган қорамолчилик фермаси ҳам бор. Бу ерда 800 бош зотдор сизирлар парваришланмоқда. Хозир хар бир соғин сизирдан кунига ўртача 8,5 литрдан сут соғиб олинапти. Бир йилда эса жағи 520 тонна сут тайёрланади. Ана шу маҳсулот ҳўжаликнинг сутни қайта ишлаш кичик қорхонасида қайта ишланиб, шартнома асосида Қўқудмалоқ, Шўртан қончилари, болалар боғчалари ҳамда Қарши шаҳрига етказиб берилмоқда.

-Бизга яна бир бор фойда-ю, даромаддан гапирсангиз, - дедик бош ҳиссадор. - Айтинг-чи, ҳўжаликнинг ўтган йилги даромади қанча бўлган эди?

-Ўзим ҳам шунини айтмоқчи бўлиб турган эдим, - дея Раҳмонқул ака, "насиб этса, ҳўжаликнинг дастурини очди. - Ўшш, бултўғи мавсумда жағи 544 миллион 825 минг сўм умумий даромад қўрилган экан. Хуллас, ҳўжалигимиз 2000 йилни 106 миллион 356 минг сўм соф фойда билан якунлади. Шунинг ҳисобидан аъзоларимизга 16 миллион сўмлик дивиденд тарқатдик. Улар йил якунида ўртача 120-150 минг, баъзилари эса 200 минг сўмгача пул олишди.

-Бу йилги мўлжал қандай?

Ҳомчўтларга қараганда, йил охирида умумий даромадимиз миллиард сўми қоралаб қолса керак.

Кетар чоғимизда Раҳмонқул ака, "насиб этса, ҳўжаликнинг ҳосили тўғига келинганда", дея тақлиф қилиб қолди.

-Майли, - дедик биз ҳам, - насиб этса, келамиз. Ахир, миллиарддер ҳўжаликнинг тўй-тўйиғи ҳам фазилс бўлади-да...

ЧЎЛ ОҚШОМИ

Бир неча кунлик сафаримиз давомида вилотнинг қаерида бўлмайлик, ажойиб ўзғаришлар, янгиликларнинг гувоҳи бўлдик. Ҳамма жойда одамлар фидойилик билан меҳнат қилишмоқда. Улар билан кечган самимий суҳбатлар чоғида қашқадарёликлар қалбидида ҳам эртанги ёруғ кунларимизга бўлган қатъий ишонч, истиқлол берган имкониятлардан мамнулик ҳисси жўш уриб турганлигининг гувоҳи бўлдик. Метиндек мустаҳкам иродага эга бундай кишилар учун табиат инжиқликлари чўт эмас. Қашқадарёликлар хар қандай қийинчилиги, тусикларни енгиб, меҳнатда муҳажжизлар яратишга қодир одамлар!

Қашқадарёга қилган сафаримиз ниҳоясига етган эди. Биз ортга қайтаётганимизда қуёш ўфққа бош қўйиб, секин-аста атрофга қоронғилик чўка бошлади. Роҳатбахш чўл оқшоми. Бундай чоғларда кун бўйи даласида меҳнат қилиб, толиққан деҳқонлар салқин оқшом қўйида миржиқ ором олишди, эртанги кун учун кўч йиғишди. Жағирама офтоб тигида хансираб ётган бепоён далавлар ҳам, экин-тикинлару, турфа гиёҳлар ҳам "эркин нафас олишди". Даҳақиқат, чўлнинг жағирамаси қанчалик "тиғдор" бўлса, унинг оқшомлари беғиж жозибали ва роҳатбахш бўлади.

Далавларга чўққан сукунати чигирталарнинг жўр бўлиб қирчиллашлари бузиб юборди. Осмонда эса бирин-кетин "чойнадек-чойнадек" қоронғи юлдузлар порлай бошлади. Қарларандиди етиб келган салқин шабада гўза бағрларини майингига силлаб ўтди. Унинг йўлига илҳақ бўлиб, маъсум бош эгит турган экинлар бирдан қончилиб қолди. Эгтларга сочилиган мингларча ниҳоллар гўё шиширлашиб, соллона-соллона рақсга туша бошлади. Атрофга минг хил гиёҳлару, она тупроқ ҳиди қоришиб кетган ажиб бир ифтор таралди...

Чўл оқшоми ана шундай фусункор эди. Уни сўз билан мукаммал таърифлаш мушкул. Бундай бетак-

Қасби туманидаги Сайидо Насафий номли ширкат ҳўжалиги бошқаруви раиси М.Рашидов.

рор дамларни фақатгина юракдан ҳис қилиш мумкин. Ҳа, Қашқадарё - салобатли воҳа. Унинг меҳри-ю сеҳри ҳам бениҳоя улғувор. Зотан, "Ангамолчи бўлсанг дунёни, бориб қўрғин Қашқадарёни" деган гап ҳам беғиж айтилмаган. Чиндан ҳам, бу юртнинг виқорли тоғлари-ю, адоқсиз чўлларики кезиб, тантти, ориятли одамлари билан ҳамсухбат бўлган хар қандай киши ўзи учун яна кўп нарсаларни қашф этишига ишончимиз қомил.

Фағур ШЕРМУХАММАД, Бозор ЭРҚОРОВ.

Садриддин САЛИМОВ олган суратлар.

ЕТТИ ИҚЛИМДАН БИР ШИНГИЛ

ЯНА МУЗОКАРАЛАР СТОЛИГА

НАТО Бош қотиби Жорж Робертсон ҳамда Оврупо Иттифоқини хавфсизлик ва ташқи сибсат масалалари бўйича мувофиқлаштирувчиси Хавьер Соланоларнинг Скопьеда ҳукумат раҳбарияти ва албан вакиллари билан ўтказган учрашувлари натижасида тинчлик музокаралари қайта тикланди.

Жангарилар эса эғаллаб олган худудларидан чиқиб кета бошладилар. Робертсоннинг фикрича, фуқаролар уруши арафасида турган Македония музокаралар қайта йўлга қўйилганидан сўнг, бундай хавфдан анча йироқлашди. Унинг айтишича, томонлар ўртасида тинчлик шартномаси тузилган, жангариларни қуролсизлантириш учун мамлакатга НАТО қўшинлари қиритилди. Ёдга олсак, албан тилига давлат тили мақоми бериш масаласи туфайли, ўтган ҳафтада муносабатлар кескинлашган эди.

АЖАЛ КЕЛТИРАЁТГАН МОЖАРО

Исроил танкларни Фаластин хавфсизлик қўчаларининг Фирқича, фуқаролар уруши яқинидаги полиция бўлинмаларига ҳужум уюштирилди.

Бу ҳаракат 17 ёшли ўсмирнинг ўлдирилишига жавобдир. Ҳукумат вакиллари-нинг билдиришича, юк автомобиларида келган фаластин жангарилари исроилликлар манзилгоҳида ўйнаётган болаларга қарата ўқ отганлар. Аммо, бахтли тасодиф туфайли, ҳеч ким жабр кўрмаган. Сўнгра, Қуддус - Гиват-Зев катта йўлида ҳаракатланган жангарилар бошқа машинада кетаётган ота-болага ҳужум қилдилар. Оқибатда эса Ронен Ландау ҳаётдан кўз юмди.

Дунё ҳамжағияти Ариэл Шарон маъмуриятидан можарони музокаралар йўли билан ҳал қилишни талаб этмоқда. Охириги 10 ой ичида минтақада 600 дан ортиқ киши ҳалок бўлиб, уларнинг 500 нафари фаластинликлардир.

ПУТИН ҚОДИРОВГА ИШОНАДИ

Россия Федерацияси раҳбари Владимир Путин Чеченистондаги ижтимоий аҳолини тиклаш дастурини назорат этишни Аҳмад Қодиров зиммасига юкладди.

Ушбу дастурга мувофиқ зарур масалаларни ҳал этиш учун ажратилган 400 миллион АҚШ долларини жорий йилнинг охирига қадар сарфланиши керак.

Моздок шифохонасида эса 15 ёшли Магомед Тошухажиев ҳаётдан кўз юмди. Маълум бўлишича, ўтган ҳафтада дала кўмондони Магомед Цағаров иштирокидаги жангарилар гуруҳи ички ишлар хизматчиси Сайиди Тошухажиевнинг Грознийдаги уйига бостириб қирадилар. Натияжада эса зобитнинг ўғли жароҳатланиб, шифохонага ётқизилган эди.

ЯНГИ ҚАРОР

Рейтер агентлигининг хабар беришича, БМТ Хавфсизлик Кенгаши Толибон қўчаларига қарши жорий этилган ҳазо чораларини қучайтириш мақсадида янги қарор ишлаб чиқмоқда.

Унга мувофиқ 5 кишидан иборат кузатувчилар гуруҳи ва инспекторлар Афғонистон билан чегарадош давлатларда туриб, қарорни амалга оширилишини назорат этадилар.

Толибонларнинг ўзи эса мамлакатга номусулмон маданиятга тегишли нарсаларнинг киришини таъқиқламоқдалар. Масалан, интернет, CD-дисклар, йўлдошли антеналардан фойдаланиш ман этилади. Шунингдек, божхона бўлимларида галстук, гитара, чўчка ёғи, лак ва бошқа турли хил буюмлар ҳам олиб қолинади.

КОИДЗУМИ ОБРЎСИ ОРТМОҚДА

Япония бош вазири Дзюньтиро Коидзуми-га нисбатан мамлакат аҳолисининг ишонч тора ортиб бормоқда.

Бош вазирнинг айтишича, айни пайтда у иқтисодни кўтариш мақсадида ижтимоий эҳтиёжлардаги харажатлар миқдорини ва мавжуд ишсизлик сонини қамайитишга ҳаракат қилияпти. Шунингдек, Коидзуми кишилар билан тўғридан-тўғри мулоқот қилиш учун интернет тизимидаги ўз саҳифасидан фойдаланиб, уларнинг муаммоларини ечишга қўмаклашмоқда ҳам.

Молиявий Янгиликлар Агентлиги "Виртуал кутубхонаси" билан ҳамкорликда тайёрланди.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки ахбороти

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2001 йил 31 июлдан бошлаб валюта операциялари бўйича бухгалтерия ҳисоби, статистик ва бошқа ҳисоботларни юритиш, шунингдек божхона тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгиллади:

1 Австралия доллари	203,73	1 Австрия шиллинги	25,63
1 Англия фунт стерлинги	573,77	10 Бельгия франки	87,43
1 Голландия гульдени	160,05	10 Греция драхмаси	10,36
1 Дания кронаси	47,40	1 БАА дирҳами	109,80
1 АҚШ доллари	403,27	1 Миср фунти	102,39
10 Испания песети	21,20	100 Италия лираси	18,22
1 Канада доллари	263,27	1 Хитой юани	48,72
10 Люксембург франки	87,43	1 Малайзия ринггити	106,14
1 Германия маркаси	180,33	1 Польша злотийси	

ЯНА БИР ТАСОДИФ

(Боши 1-бетда)

Таникли француз ёзувчиси ва файласуфи Франсуа Ларош-фуко номи аксарият китобхонларга яхши таниш. У яратиб қолдирган чуқур ҳаётий тажрибалари асосида қаламга олинган қисқа ва лўнда пурҳикмат афоризмлари "максималар" номи билан доврўқ қозонган. Дунёнинг ўнлаб тилларига таржима қилинган максималардан бирида шундай дейилади: "Ўз сири-мизни ўзимиз сақлай олмас эканмиз, қандай қилиб бошқалардан уни асрашни талаб қилишимиз мумкин?"

Ғарчи, теран тафаккур маҳсули деа баҳоланша арзигулик бу ҳикмат 1613-1680-йилларда яшаб ўтган фаранг адиби қаламига мансуб бўлса-да, бу фикр дунё адабиётида янгилик эмас эди. Ларошфукодан бир ярим аср қамаси аввал яшаб ўтган Навоий ғазалларидан бирида мазкур ҳикматга ҳамоҳанг мисраларга дуч келамиз:

Фош қилманг роз, чунким асраёлмай қилдингиз,
Ўзгалардан асрамоқ бере таманно қилмангиз.

Яъни, сирингизни ҳеч кимга фош қилманг, борди-ю уни бошқаларга очсангиз, улардан ҳеч кимга айтмаслиқни талаб қилманг. Қўярсизми, ҳар икки аллоҳнинг фикри ҳам бир-бирига айнан мувофиқ. Фарқи — бири иккинчисидан анча аввалроқ айтилгани, холос.

Одатда, биринчи бўлиб яратилган янгилик — ихтиро, унинг муаллифи эса ихтирочи саналади. Фавқуллода кучли фикр ҳам аслида бир ихтиро. Ихтиро эса бир бора қилинади. Бу гал ҳам биз Ларошфуко Навоийнинг бу мисраларидан қай тарихи воқиф бўлганини асослаб беришдан оқизмиз. Бироқ бу фикрнинг ихтирочиси ёш жихатидан улўғлигини эътиборга олиб, Алишер Навоий дейишга ҳақимиз.

Албатта, биз мундоқ мулоҳазаларимиз билан ғарб адабиётини қамситиш фикридан йироқмиз. Фақат, мумтоз адабиётимиз тарихида жохон адабиётининг маълуми машҳур даҳолари билан бемалол беллаша оладиган Навоийдек забардаст алломаларимиз борлигидан фахрлана олишимиз мумкинлигини яна бир бор эсга олиб ўтмоқчи эдик.

Бевосита юқоридаги фикрларга қўшимча қилиб айтмоқчимизки, Сервантес, Ларошфуко каби дунёга машҳур адиблар, Навоий ижодидан баҳраманд бўлишганими, йўқми, қатъий назар уларнинг бари эзгуликка хизмат қилишган, десак ҳам янгилишмаган бўламиз.

Рустам ЖАББОРОВ

Кўкрагида ёл бўлган бу йигит оддий чўпонгина эмас, қўйивонлар сардори ҳам эди.

Бойнинг чўлдаги сурув-сурув беҳисоб қўйларини шу ишбилармон сардор бошқариш қўлонлар кишин-ёзин жонларини жабборга бериб боқишар эди.

Киш қиличини яланғочлаб келган йили чўлдаги қўйивонларнинг тирикчилиги хатарда қолди. Сардор усти юпун чўпонларни йиғиб, бойга арз-додга олиб келди.

Аҳолиимизни кўряпсиз, бой бобо, уст-бошимиз юпун, чакмонларимиз қирқ амок, чорикларимиз ярқисиз. Бу аҳволда қаҳратон кишдан омон чикмоқ дарғумон. Бизлардан мурувватингизни дариг тутмасангиз, деб келдик.

Бой елкасини қашлаб, жўяли бирор жавоб бермоқ учун андак ҳаёлга

ботди-да, сўнг деди:
— Уст-бошингизни тез кунда бут қилурмиз, хавотир қилмангиз. Янги телпак, тўзиманган чакмон берурмиз. Ишбошига буюрурмен, тез кунда чорик билан ҳам таъмин

кўз узмай сардордан сўради:
— Туяларни кўряпсанми, бўтам?
— Кўряпман, бой бобо.
— Кимники эканини билурсанми?
— Бўйинидаги кўнгиригига қараганда, хойнахой, амирликка дахлдор

хузуримга келинлар, айна ўшанда мен сизларга хиром этик олиб бермасам, юзимга тупурирлар!
Чўпонлар индамай бош эгиб кетишибди.

Эртасига сардор чўпонлар билан

қўйларни тезда топиб беришни талаб қилади. Сардор бойни етаклаб, нортун олдида — томошага йиғилган оломон тўпига бошлаб боради:

— Янтоқ қовшаётган мана шу жонивор туя. Биласизми шуни, бой?

— Биламан.

Сардор туянинг думини кўрсатиб, яна бойдан сўрайди:

— Бу нима?

— Дум.

— Ниманинг думи?

— Туянинг думи.

— Балли, — дейди сардор бой елка-сига истехзо билан қоқиб, — ана шу туянинг думи ерга теккан кунни келин-

нинг, "хомталаш" бўлиб кетган қўйларингизни топиб бермасам, юзимга тупурир!

Тумшугидан илгинган, бой ноилож қолиб, изига қайтиб кетган экан...

Аҳад ХАСАН

ТУЯНИНГ ДУМИ ЕРГА ТЕККАНДА

ЎТМИШДАН ЭРТАК

бўлса керак.

— Ҳа, балли, — деди бой, — амир хазратларининг лак-лак нортуялари қорқиб, лой қиб, оёқларини юрса-ю, ё товба, сенлар мендан иссиқ пойафзал талаб қиласанлар?! Шу га-пим ҳаминча қулоқларингда бўлсин: амир жаноблари туяларига иссиқ пойафзал кийдирган кунни, тўғри

тил бириктириб, бойнинг бир кўра арабий қўйларини йўл бўйига ҳай-даб чиқиб, тўғри келган йўловчига бепул тарқатиб чиқибди: кимга бит-та теғди, кимга икита; биров учта олган, биров тўртта. Қўйлар бир зумда талаш бўлиб кетди.

Бой "хом талаш" хабарини эшитиб, ўпкаси узилдиб, кўраҳонага қараб югуради. Сардордан аввал бунинг сабабини сўрайди, кейин

СПОРТ ОЛАМИДА

ИРОДАНИНГ АМЕРИКА САФАРИ

Илгари хабар берганимиздек, Вена-даги аъжойиб ғалабаси туфайли ҳамюртимиз Ирода Тўлаганова WTA рейтинг жаҳвалининг 24-поғонасига кўтарилди.

Иқтидорли теннисчимиз яқинда Тошкентдаги бир неча кунлик дам олишдан сўнг Америкага жўнаб кетди. У ерда Ирода Сан-Диего шаҳрида ўтказиладиган, мукофот жамғармаси 750 минг АҚШ доллариға тенг бўлган мусобақада иштирок этади. У ерда Ирода WTA таснифда II тоифали мусобақа ҳисобланади. Худди шундай бахслардан бири Лос-Анжелесда ҳам бўлиб ўтиши кутилмоқда. Шундан сўнг ҳамюртимиз теннис оламида энг нуфузли турнирлардан саналган, мукофот жамғармаси 1 миллион 200 минг Америка доллари миқдоридagi I тоифали бахсларда ҳам катнашади. Эслатиб ўтамиз, мазкур мусобақалар Канаданинг Торонто шаҳрида бўлиб ўтади.

АЁЛЛАР ГИЛАМГА ЧИҚАДИ

Шу йилнинг 23-30 август кунлари пойтахтимиздаги "Жар" спорт мажмуида аъжойиб тантаналар бошланади.

У ерда самбо бўйича аёллар ўртасида Осиё фестивали ҳамда юлдузлар ўртасидаги жохон чемпионати бахслари ўтказилади. Айна кунларда ушбу нуфузли тадбирни дунё талаблари даражасида ўтказиш бўйича зарур тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда.

ОЛИМЖОН ХАЙИТОВ ПЕШҚАДАМ МАҒЛУБИЯТГА УЧРАДИ

Мамлакат X миллий чемпионати иккинчи давра 19-тур учрашувлари кутилмаган натижаларга бой бўлди.

Аввало ўтган ҳафтанинг жума кунини Тошкентда ўтказилган "Пахтакор" — "Бухоро" учрашувида ҳеч ким тошкентликларга ёш бухорликлар жиддий қаршилиқ кўрсатишади, деб ўйла-

Дийдорлашув.

ЁЗНИНГ ИССИҚ КУНЛАРИДА

(Боши 1-бетда)

"Ёз фасли хилларни ҳаддан ташқари кўп эритиб тарқатиб қувват ва табиий таъсирларни заифлаштиради.

Ёзда қон ва балғам қамаяди. Ёз бошида сафро кўпайиб ёз охирида ўтнинг суяқ моддаси тарқалиб, қуюғи қамалиб тўпланганлиги сабабли савдо кўпаяди... Шунга кўра ёзнинг иссиқ кунларида инсон организми кўпинча тўғри овқатланмаслик оқибатида ҳамда ошқозон-ичак тизимининг нормал ишламаслиги натижасида турли хасталиқларнинг ривожланишига олиб боради..."

Саратон кунларида ҳароратнинг кўтарилиб кетиши одамларнинг асаб тизимига, сўнгга юрак-қон томирлари, ошқозон-ичак ва бошқа аъзоларга таъсир этиши аниқланган. Ўтказилган тадқиқотлар саратоннинг ҳарорати чиникмаган киши организмига кескин таъсир этади. Бу шароитда тўғри ҳаёт кечирish тарзиға рия қилмаслик (овқатланиш, меҳнат қилиш, дам олиш)

оқибатида камқонлик, асаб, юрак, ошқозон-ичак ва бошқа хасталиқларнинг кескинлашувиға сабаб бўлиши аниқланган. Ғайритабиий иссиқ мижозли кишиларға ёз ёмон таъсир қилиб, ундаг иссиқликни яна ҳам оширади, ғайритабиий совуқ мижозли кишиларға эса ёз мувофиқ келиши кузатилади.

Иссиқ кунлар қон босими пасайиши, бош оғриғи, бош айланиши қувватсизлик, дармонсизлик, силланинг қуриши, юрак қон-томир касалликлариға хосдир, деган эди Абу Али ибн Сино. Саратонда бекуватлиликни келтириб чиқарадиган сабаблардан яна бири — спиртли ичимликларни истеъмо қилиш ва тамаки, нос чекишдир. Алкогол асабини захарлаб, буйрак қон томирлари устидаги назоратини пасайтириши, тамаки эса буйрак тўқималарининг кислород ва емишли моддалар билан таъминланишини чеклаб

қўйиши аниқланган. Олимларнинг таъкидлашича, кун иссиқ пайтларида киши организмда сув қамайиши натижасида буйрак санъиб оғриши мумкин. Ҳарорат кўтарилган сари киши танасида йўқоладиган моддаларнинг 60-65 фоизи тер орқали, маълум қисми эса сийдик, ўпка-нафас йўллари, нажос таркибиде йўқолади.

Киши танасида сув миқдорининг қамайиши ўз навбатида ташналик ҳиссини вужудға келтиради, саратонда ташналикни (чанқоқни) бошиш учун турли хил ичимликлардан (кўк чой, қатик, айрон, чалоб, хўл ва қуруқ мева-лар, сабзавот шарбатлари, қайнатмалар ва бошқалар) маълум тартиб ва миқдорда қабул қилиш керак.

Ёздаги иссиқ ҳароратнинг киши организмга салбий таъсирини қамайтириш учун аввало устки кийим кенг-роқ, енгил, юпка ҳамда оқ рангда бўли-

ши лозим. Тоза оқар сувларда чўмилиш, тез-тез душ қабул қилиш ҳам жуда фойдали. Иссиқ кунларда сифатли, тартибли, ўз вақтида витаминларға бой овқатлар билан овқатланиш организмда модда алмасишунинг нормал кечишиға ёрдам беради. Ёғли овқатларни ёз кунлари кўп ейиш кишини қийнаб қўяди, одам ўзини ёмон сеза бошлайди, нафас олиш оғирлашади, кўп терлайди, сув ва чой кўп ичилади ва ҳоказо.

Қизиб, терлаб турган пайтнингизда ёки совқотганингизда асло сувға туша кўрманг. Бундай ҳолатларда сувға тўсатдан тушиш шомоллаш, томир тортишиш касалликларини келтириб чиқаради. Томирлари мўрт бўлиб қолган кишилар, бўйин остеохондрози борлар, қон босими касаллигидан азоб чекаётган кишилар сувға эҳтиёт-корлик билан тушишлари тавсия этилади.

Сафар МУХАММАДИ, доцент

ШОҲ САТРАП

Ботир қиличсиз ҳам ботир.

Ботирнинг қулгани — элнинг қулгани.

Бузилган элни ботир тузатар.

Ёвдан кўрққан ёвға дўст,

Элни суйган элга.

Ит кўрқоқни талар.

Эрдан эр тугилар,

Нордан — нор.

Кўрқуш — енгиллигининг

чопари.

АБДУРАИМ АКАНИНГ "ТРАКТОРЧА"СИ

Сизларға таништирмоқчи бўлганимиз, Самарқанд вилояти Тойлоқ тумани Навхозота қишлоғида истикомат қилувчи Абдураим Раззоқов. У киши асосан деҳқончилик билан шуғулланади.

Қарангки, бу одам яқинда бутун бошли қишлоқ хўжалиги машинасини ихтиро қилди ва уни "Тракторча" деб атади.

Ихтиронинг қулай томони шундаки, бошқа тракторлар шугдор қила олмаган ерларни, масалан, тор, ўнқир-чўнқир, қичкина жойларни бемалол шугдор қила олади. Чунки, тракторча ҳар томонлама ихчам. Қолаверса,

анча енгил, ёнилғини ҳам тежайди ва ҳоказо. Тўғри, ихтирони яратишда Абдураим ака бошқа машиналарнинг жиҳозларидан фойдаланган, лекин, бу нарсга ҳам ҳар кимнинг қўлидан келавермайди-да!

Шундай экан, бу кишини ким десак арийди? Деҳқонми ёки ихтирочи? Умуман олганда, уларни "ҳар соҳадан бир шингил" кишилари десак, тўғри бўларов... Қишлоғимизда шунингдек, Абдураим акадан қолтирмайдиغان Азиммурод ва Абдуғаффор акадек урда-буронлар ҳам бор.

Анвар МУСТАФОКУЛОВ

Изоҳнинг ҳолати йўқ. А.ХАКИМОВ чизган расм.

ШУ ҲАФТАДА ОБ-ҲАВО ҚАНДАЙ БЎЛАДИ?

Ўзбекистон об-ҳавони кузатиш маркази маълумотларига кўра, ҳафта бошида мамлакатимизда ҳаво бир оз булутли бўлади. Шарқдан 7-12 м/с тезликда шамол эсади.

Тошкент шаҳрида ҳарорат кечаси 15-17, кундузи 32-34 даражаға кўтарилади.

Қорақалпоғистон ва Хоразм вилоятида кечаси 15°-20°, кундузи 31-36° иссиқ бўлади.

Бухоро, Навоий, Қашқадарё ва Сурхондарё вилоятларида кечаси 16-21, кундузи 32-37 даражаға етади.

Самарқанд, Жиззах, Сирдарё ва Тошкент вилоятларида кечаси 14-19° илиқ, кундузи 30-35° иссиқ бўлиши кутилмоқда.

Фарғона водийсида эса ҳарорат кечаси 13-18°, кундузи 29-34°ни ташкил этади.

1-4 август кунлари Республикаимиз бўйича ҳаво асосан кам булутли бўлади. Шарқдан 7-12 м/с тезликда шамол эсиб, айрим жойларда чанг-тўзон кўтарилади.

Қорақалпоғистон ва Хоразм, Бухоро, Навоий, Қашқадарё ва Сурхондарё вилоятларида кечаси 18-23°, кундузи 35-40° иссиқ бўлади.

Самарқанд, Жиззах, Сирдарё, Тошкент вилоятлари ҳамда Фарғона водийсида ҳарорат 1 августда кечаси 14-19°, кундузи 31-36°, 2-4 августда эса кечаси 16-21°, кундузи 33-38° га етади.

АКЦИЯДОРЛИК ТИЖОРAT "ПАХТА БАНК"

Ўз акциядорлари ва мижозларини, бутун Ўзбекистон халқини яқинлашиб келаётган республикаимиз Мустақиллигининг 10 йиллик тўйи билан табриклаб,

жисмоний шахслар учун тақдим этувчиға номинал қиймати 1000, 5000 ва 10000 сўм бўлган юқори даромадли омонат депозит сертификатларини тақлиф этади. Ушбу омонат депозит сертификатлари бўйича 3 ойлик муддатта йиллик 40 фоиз ҳамда 6 ойлик муддатта йиллик 42 фоиз ҳисобидан ҳар ойда даромад тўланади.

Омонат депозит сертификатлардан оладиган даромаднингиз ҳукумат қарори билан солиқдан озод этилганини маълум қиламиз!

Сиз ушбу омонат депозит сертификатларини шу йилнинг 1 августидан бошлаб "Пахта Банк"нинг исталган филиалидан сотиб олишингиз ҳамда маблағингизни ишончли ва юқори даромадли манбаға айлантиришингиз мумкин.

Тўлиқ маълумот олиш учун "Пахта Банк"нинг ўзингизға қулай бўлган ҳудудий бўлимларига ҳамда қуйидаги телефонлар орқали Марказий биноға мурожаат этинг. Телефонлар: 73-10-94; 173-25-51.

"ПАХТА БАНК" — ФАРОВОНЛИГИНГИЗ КАЛИТИДИР!

Бош

муҳаррир

Ўткир

РАҲМАТ

ТАХРИР ХАЙЪАТИ:

Сайд АХМАД, Туроб ХОЛТОВЕ, Азимжон АЮПОВ, Абдурашид БОБОМИРЗАЕВ, Исқандар ҚАЛАНДАРОВ, Эркул ЗИКРИЕВ, Икромжон НАЖМИДИНОВ, Бахтиёр ОЛИМЖОНОВ, Комилжон МАМАЖОНОВ, Суннат САЙДАЛИЕВ (бош муҳаррир ўринбосари), Ҳабиб ТЕМИРОВ (бош муҳаррир биринчи ўринбосари), Ғафур ШЕРМУХАММАД (масъул котиб), Шамсиддин ЭСОНБЕКОВ.

МУАССИСЛАР:

Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, "Ўздонмаҳсулот" корпорацияси, "Ўзмева-сабзавотузумсанот-ҳолдинг" компанияси, "Ўзпактасанот", "Ўзбек ипағи", Деҳқон ва фермер хўжалиқлари уюшмалари, Агротасанот мажмуи ҳодимлари қасаба уюшмаси Марказий Кўмитаси

Телефонлар:

Қабулхона - 133-09-93 - 133-40-87 (факс), бош муҳаррир ўринбосарлари — 133-16-27, 133-44-43, котибият — 136-56-26. Ижодий гуруҳлар: 136-56-21, 136-56-25, 136-54-42, реклама ва эълонлар — 136-56-30 (факс).

ВИЛОЯТ МУҲБИРЛАРИ:

Қорақалпоғистон Республикаси - 8-361-58-519-58; Андижон - 8-374-2-25-32-23; Бухоро - 8-365-22-648-22; Жиззах - 8-372-33-553-59; Навоий - 8-436-22-588-56; Наманган, Фарғона - 8-369-22-652-10; Самарқанд - 8-366-233-00-52; Сурхондарё - 8-376-46-526-61; Сирдарё - 8-367-225-41-73; Тошкент - 8-371-136-56-21; Хоразм - 8-362-22-640-80; Қашқадарё - 8-375-22-517-65.

МАНЗИЛИМИЗ:

700083, ТОШКЕНТ,

МАТБУОТЧИЛАР

КЎЧАСИ, 32

Газета сешанба, пайшанба, жума кунлари чиқади

«Шарқ»

нашриёт матбаа

акциядорлик

компанияси

босмаҳонасида

босилди.

Манзили:

«Буюк Турон»

кўчаси, 41-уй.

Газетамиздан

мақолалар

қўчириб

босилганда «Қишлоқ

ҳаёти»дан олинди

деб кўрсатилсин.

Навбатчи:

К.АЛИОХУНОВ